

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Ing. Z. H.**, bývajúcej v C., proti odporcovi **I. H.**, bývajúcemu v C., zastúpenému JUDr. P. S., advokátom so sídlom v T., **o zrušenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27 C 199/2012, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 14. januára 2013 sp. zn. 6 Co 2/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín na návrh odporcu uznesením zo 4. decembra 2012 č.k. 27 C 199/2012-128 čiastočne zmenil vlastné predbežné opatrenie nariadené uznesením zo 6. septembra 2012 sp. zn. 27 C 199/2012-10 tak, že odporcovi povolil vstupovať do dielne v rodinnom dome súp. č. X., postavenom na parcele č. X., oboje zapísané na LV č. X. pre k. ú. C.. Rozhodnutie odôvodnil tým, že odporca v dielni vykonáva svoju živnosť, od ktorej je existenčne závislý. Keďže dielňa je uzavretým celkom, vstup do nej je možný len z dvora, a užíva ju výhradne odporca, navrhovateľka a deti účastníkov nebudú prítomnosťou odporcu v dielni nijako ohrození. Vo zvyšku návrh na zrušenie predbežného opatrenia zamietol; zákaz vzťahujúci sa na vstup odporcu do ostatných častí domu ponechal v platnosti, nakoľko neboli zistené dôvody na zrušenie predbežného opatrenia i v tejto časti.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľky uznesením zo 14. januára 2013 sp. zn. 6 Co 2/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh odporcu na zrušenie

predbežného opatrenia zamietol v celosti. Rozhodol tak po zistení, že odporca 10. novembra 2009 oznámil Obvodnému úradu Trenčín, Odboru živnostenského podnikania, a následne aj Obecnému úradu C. zrušenie prevádzky na adrese C. X.. Veci, nachádzajúce sa v dielni a slúžiace odporcovi na podnikanie, boli podľa úradného záznamu OOPZ Trenčín odporcovi odovzdané 16. septembra 2012, kedy ich so súhlasom navrhovateľky z dielne odniesol otec odporcu a odporcovi ich odovzdal pred bránou domu. Odporcom uvádzaný dôvod zrušenia predbežného opatrenia, spočívajúci vo vykonávaní jeho podnikateľskej činnosti v dielni, preto nemá opodstatnenie. Predbežné opatrenie nie je účelné zrušiť i s ohľadom na skutočnosť, že do dielne sa vchádza cez spoločný dvor (parc. č. X.), ktorý využíva i navrhovateľka a deti účastníkov, a teda nemožno vylúčiť ďalšie konfliktné situácie a s nimi súvisiace prípadné ohrozenie detí, ktorých záujem treba mať predovšetkým na zreteli.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal odporca dovolanie, ktoré odôvodnil § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal porušenie svojich práv podľa § 209a O.s.p. a § 211 O.s.p. a podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd v súvislosti s postupom odvolacieho súdu, ktorý o odvolaní navrhovateľky rozhodol bez toho, aby zohľadnil vyjadrenie odporcu. Vyjadrenie k odvolaniu podal odporca 18. januára 2013, teda v súdom určenej lehote, ktorá mala uplynúť 20. januára 2013. Odvolací súd však vo veci rozhodol už 14. januára 2013, teda ešte predtým, než mal vôbec vyjadrenie odporcu k dispozícii. Tým odňal odporcovi možnosť pred ním konať. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľka sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu a poukázala na správnosť jeho dôvodov. Uviedla, že na základe tohto rozhodnutia odporca 22. januára 2013 s pomocou ďalších osôb dielňu vypratá a zariadenie predmety z nej odviezol, pričom obdobie medzi 15. decembrom 2012 a 22. januárom 2013, kedy sa v zmysle rozhodnutia súdu prvého stupňa v dielni zdržiaval oprávnené, využíval na odvážanie rôznych vecí a na schválnosti voči navrhovateľke a deťom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, teda uznesenie, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a to bez ohľadu na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania odporcu je preto v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných

procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Podľa názoru dovolateľa je konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej existenciu vidí v tom, že odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní navrhovateľky nezohľadnil vyjadrenie odporcu.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Z obsahu spisu nevyplýva, že by vzhľadom k povahe konania (konanie o predbežnom opatrení) bolo odporcovi niektoré z týchto práv odňaté.

Účelom občianskeho súdneho konania je zabezpečiť ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov nielen spravodlivú (vid' bližšie § 1 O.s.p.), ale tiež účinnú a rýchlu (vid' bližšie § 6 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok vychádza z toho, že pre dosiahnutie tohto účelu nestačí vždy vyčkať až do právoplatnosti rozhodnutia vydaného v konaní začatom podľa jeho tretej časti. Pomery účastníkov totiž neraz vyžadujú prijatie účinných dočasných opatrení, ktoré majú len prechodný charakter. Takými opatreniami sú (o. i.) predbežné opatrenia.

Pri nariadovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia o veci, a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých

sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa s ohľadom na zmysel tohto procesného inštitútu ani zásada rovnosti účastníkov (ktorú treba vnímať aj v spojení so zásadou kontradiktórnosti a zásadou ústnosti – osobitne právom byť vypočutý) neuplatňuje tak striktné, resp. bezprostredné, ako je tomu v konaní o veci samej. Účastníci konania teda nemusia v každej časti či druhu konania súčasne disponovať určitým procesným prostriedkom. V prípade niektorých procesných prostriedkov z ich povahy a účelu vyplýva, že ich uplatnenie má k dispozícii len jedna strana; tomu zodpovedá aj príslušná zákonná úprava (viď bližšie § 75 ods. 6, ods. 8) O.s.p. Uvedené platí tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolacom konaní.

Z obsahu spisu vyplýva, že proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa zo 4. decembra 2012 č.k. 27 C 199/2012-128 podala navrhovateľka 19. decembra 2012 odvolanie, ktoré bolo na základe úpravy zo 7. januára 2013 (č. l. 136 spisu) doručované na vyjadrenie právneho zástupcovi odporcu, pričom súd lehotu na vyjadrenie neurčil (v úprave je uvedené: „odvolanie navrhovateľky na č.l. 131 doruč na vyjadrenie odporcovi“), a spis bezodkladne predložil odvolaciemu súdu. Odvolanie bolo právnemu zástupcovi odporcu doručené 10. januára 2013, vyjadrenie odporcu k odvolaniu bolo súdu prvého stupňa doručené 18. januára 2013. Odvolací súd rozhodol o odvolaní 14. januára 2013.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu zodpovedal procesný postup odvolacieho súdu v danej veci vyššie uvedenej povahy konania a rozhodovania o predbežnom opatrení. Záujem na rýchlej a účinnej dočasnej ochrane práv účastníka, ktorý o ochranu žiada, má totiž prednosť pred právom ostatných účastníkov vyjadriť sa k skutočnostiam uvedeným v písomnom podaní (návrhu, odvolaní). Keďže sa procesné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia iba osvedčujú, a to spravidla listinami (v prejednávanej veci boli týmito listinami oznámenia o zrušení prevádzky odporcu a úradný záznam OOPZ Trenčín), nebol ani odvolací súd pred rozhodnutím o odvolaní navrhovateľky povinný vytvoriť odporcovi procesnú možnosť vyjadriť sa k obsahu listín, z ktorých vyvodzuje závery o splnení predpokladov pre zamietnutie jeho návrhu na zrušenie predbežného opatrenia.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. mája 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková